

Castell de Colltort situat a la zona més baixa de la carena entre la serra del Corb (esq) i la de Finestres (dr). Fotografia de Jordi Gironès

Geografia i medi natural

El castell de Colltort se situa a la carena formada per les serres del Corb (ponent) i la de Finestres (llevant) i a una altitud de 847 metres. Per accedir-hi des del nord el camí assoleix la collada de la font Pobra i ressegueix la carena vers ponent, mentre que des del sud el camí acaba a la mateixa collada accedint-hi des de Sant Iscle de Colltort integrat dins el municipi de Sant Feliu de Pallerols.

El paisatge que envolta l'indret és diferent d'acord amb el vessant nord o sud. En el primer cas trobem una bona fageda que comunica amb la ben propera d'en Jordà i a través del cons volcànics de la Roureda i del de Santa Margarida. La resta d'aquest vessant també és coberta per altres arbres caducifolis (roures, trèmols, blades, etc.) que acompanyen els faigs. En el vessant sud, i en bona part de la carena, l'alzina amb boix ocupa força espai en els indrets més secs i assolellats.

La història

La parròquia i la vall de Sant Iscle, així com el castell, són esmentats en el testament del «Tallaferro» (Bernat I de Besalú) de l'any 1020 o 1021; el testador, entre els molts llegats que féu al seu fill i successor Guillem, li concedí aquest castell. Tres anys abans, però, hi ha referència al «castro de collo Tortuensi» en la

dotació del bisbat de Besalú. En aquesta documentació també s'esmenta el proper castell de Finestres, fet que es repeteix en la venda de l'alou de La Cot a l'abat de Besalú (any 1028) donat que ambdós castells (Colltort i Finestres) sempre han tingut una vida comuna històricament.

L'any 1054 es firma un conveni entre el comte Ramon Berenguer I i el comte Guillem II de Besalú en el qual Guillem tornava al comte barceloní l'escriptura de cessió dels castells de Colltort i de Finestres. Amb tot, seguiren uns anys en què hi hagué desavinences entre les dues cases comtals fins que, finalment, l'any 1057 Guillem de Besalú féu les paus amb el comte Ramon Berenguer I donant-li la garantia del castell de Colltort, amb la seva castlania, i lliurant-lo al bisbe Guillem de Vic.

En un testament de Dolça d'Hostoles de l'any 1184 hi ha les signatures de Petri de Cogolls i d'Olivari de Colltort (possiblement

Castell de Colltort l'any 1992. Fotografia de Jordi Gironès

Panoràmica des del castell de Colltort, amb l'indret de Sant Martí Sacot i el volcà Corscat. Foto de Jordi Gironès

el castlà de Colltort), i ens indica vinculació de l'indret amb la vall d'Hostoles (lloc de Cogolls). Aquest fet es posa de manifest quan amb la venda d'un mas per part de Guillem de Colletortu (castlà) ha d'aconseguir el consentiment i la voluntat del senyor Miró d'Hostoles (1210) –aleshores existia el castell d'Ostoles–. De fet, el castell de Colltort entrà a formar part del patrimoni reial el 1339 quan Pere III el Cerimoniós prometé i jurà, per ell i successors, no donar, vendre, permutar ni alienar de la Corona el castell de Colltort.

Al juliol de 1342 el rei Pere dirigí una comunicació al veguer de Girona per tal que resolgués el plet incoat a la cúria de Besalú per Marquesa de Santa Pau, muller del difunt Huguet de Santa Pau, respecte a les dues forteses de «Colltort et Ça Cot». Es desprèn que els Santa Pau havien adquirit drets sobre aquests indrets perquè, encara que els remences de Verntallat ocuparen el castell de Colltort durant el temps de la guerra de la Generalitat contra Joan II, el mateix any de l'acabament d'aquesta guerra (1472), Anna, esposa de Guillem d'Oms, baró de Santa Pau, va concedir privilegis als habitants de «Santiscle de Colltort».

L'any 1698, Sant Iscle, com la vila de Sant Feliu de Pallerols i el lloc de Sant Miquel de Pineda –tots del mateix districte municipal– eren de la batllia reial d'Hostoles. El castell, però, va perdre ben aviat la seva funció defensiva i poc a poc s'anà enderrocant, quedant actualment només part dels seus murs des d'on s'albira una magnífica panoràmica de la zona volcànica d'Olot.

Nota: per fer aquest escrit he recollit la major part de la informació històrica de l'escrit del volum III de l'obra sobre els *Castells Catalans* publicada per l'editor Rafael Dalmau l'any 1971 (segona edició del 1992).

Jordi Gironès Vilardebò
maig de 2007

Volcà de Santa Margarida des del castell.